

Ο Κύριός μας και ο Νικόδημος

*«ΥΠΗΡΧΕ δε ένας άνθρωπος από τους Φαρισαίους,
που ονομαζόταν Νικόδημος, άρχοντας των Ιουδαίων.
Αυτός ήρθε στον Ιησού μέσα στη νύχτα...»
—Ιωάννης 3:1,2—*

Η αφήγηση της συνάντησης του Ιησού με τον Νικόδημο, έναν Φαρισαίο και άρχοντα των Ιουδαίων, βρίσκεται στα εδάφια Ιωάννης 3:1-15. Είναι ένα από τα πιο ενδιαφέροντα από τα πολλά περιστατικά στην ιστορία του Ευαγγελίου, που απεικονίζει τη στάση τουλάχιστον μερικών από τους ηγέτες των Εβραίων απέναντι στον μονογενή Υιό του Θεού, τον οποίο ο Πατέρας ηγίασε και έστειλε στον κόσμο. Πιο σημαντικό από αυτό είναι η απεικόνιση που παρέχει αυτή η αφήγηση για τη στάση ενός καλά μαθημένου φυσικού ανθρώπου απέναντι στα πνευματικά πράγματα και τη δυσκολία του να τα αποδεχτεί και να τα κατανοήσει.

Οι Φαρισαίοι θεωρούνταν από πολλούς, μεταξύ των οποίων και οι ίδιοι, ως η πιο ιερή αίρεση των Εβραίων στην εποχή του Ιησού. Διεκδίκησαν ιδιαίτερη ιερότητα ως αποτέλεσμα της τήρησης του Μωσαϊκού Νόμου, εκδηλώνοντας σχολαστική φροντίδα σε όλα τα τελετουργικά χαρακτηριστικά του. Ο Νικόδημος, που ονομαζόταν «άρχοντας των Εβραίων» και «κύριος του

Ισραήλ», έμοιαζε πολύ με μερικούς από τους ηγέτες με επιρροή στις σημερινές εκκλησίες. (Ιωάννης 3:1,10) Αν και αναμφίβολα προσπάθησε να ζήσει στο μέτρο των δυνατοτήτων του σύμφωνα με πολλά χαρακτηριστικά του Ιουδαϊκού Νόμου, δεν μπόρεσε να καταλάβει πνευματικά πράγματα λόγω του ότι ήταν φυσικός άνθρωπος, και έτσι ήταν ανίκανος να λάβει τα πράγματα του Πνεύματος του Θεού, ή να τα κατανοήσει, επειδή «ανακρίνονται με πνευματικό τρόπο». —Α' Κορ. 2:14

ΓΙΑΤΙ ΜΕΣΑ ΣΤΗ ΝΥΧΤΑ;

Η αφήγηση αναφέρει ότι ο Νικόδημος «ήλθε στον Ιησού τη νύχτα». Έχει προταθεί ότι πήγε εκείνη την εποχή επειδή δεν ήθελε να τον δουν να επισκέπτεται ένα τόσο αντιδημοφιλές άτομο όπως ήταν ο Ιησούς με τους γραμματείς και τους Φαρισαίους, και δεν ήθελε να γίνει γνωστό ότι επηρεάστηκε με οποιονδήποτε τρόπο από το μήνυμά του. Από την άλλη πλευρά, μπορεί να ειπωθεί ότι οι νυχτερινές ώρες θα ήταν η πιο βολική στιγμή για μια ήσυχη, ιδιωτική συνομιλία, ειδικά εν όψει της πολυάσχολης ζωής του Ιησού να διδάσκει, να κάνει θαύματα και να τον ακολουθούν συχνά μεγάλα πλήθη.

Για παράδειγμα, όταν οι φίλοι του ανθρώπου που «που ήταν παράλυτος» ήθελαν να τον φέρουν στον Ιησού, υπήρχε τέτοιο πλήθος ανθρώπων γύρω από το σπίτι που ο μόνος τρόπος για να αποκτήσουν πρόσβαση στον Δάσκαλο ήταν ανοίγοντας ένα άνοιγμα στη στέγη, και κατεβάζοντας τον άρρωστο «στο μέσον μπροστά από τον Ιησού». (Λουκάς 5:18,19) Σε μια άλλη περίπτωση διαβάσαμε ότι ήταν τόσοι πολλοί που έρχονταν και έφευγαν για να δουν τον Κύριό μας και τους μαθητές του που «δεν ευκαιρούσαν ούτε να φάνε». (Μάρκος 6:31) Επιπλέον, δεν χρειάζεται να σκεφτόμαστε τον Νικόδημο να έρχεται στη μέση της νύχτας, αλλά απλώς μετά τη

δύση του ηλίου, ίσως την καλύτερη διαθέσιμη χρονική στιγμή για να κάνει μια επίσκεψη.

Η προσέγγιση του Νικόδημου προς τον Κύριό μας ήταν πολύ σεβαστή: «Ραββί, ξέρουμε ότι ήρθες Δάσκαλος από τον Θεό· επειδή, κανένας δεν μπορεί να κάνει αυτά τα σημεία που εσύ κάνεις, αν ο Θεός δεν είναι μαζί του.». (Ιωάννης 3:2) Από την απάντηση του Κυρίου μας, είναι προφανές ότι μόνο ένα μέρος της συνομιλίας καταγράφηκε. Φαίνεται επίσης ξεκάθαρο ότι το ζωτικό θέμα της βασιλείας του Μεσσία, στην οποία πίστευε κάθε Εβραίος, πρέπει να είχε αναφερθεί. «Σε διαβεβαιώνω απόλυτα, αν κάποιος δεν γεννηθεί από επάνω, δεν μπορεί να δει τη βασιλεία τού Θεού.» (εδάφ. 3) Προφανώς, ο Νικόδημος είχε ακούσει ότι ο Ιησούς κήρυττε ότι η βασιλεία των ουρανών πλησίαζε. Πιθανόν να άκουσε ότι ο Ιησούς ισχυρίστηκε ότι ήταν ο Μεσσίας—ο μεγάλος βασιλιάς—αυτής της βασιλείας.

Ως επεξήγηση, η λέξη «γεννημένος» όπως αποδόθηκε στο προηγούμενο εδάφιο, είναι η μετάφραση της ελληνικής λέξης γεννάω. Αυτή η λέξη είναι μοναδική στο ότι μπορεί να αναφέρεται είτε στην πράξη της γέννησης—την αρχή της περιόδου κύησης—ή στην πραγματική γέννηση στο τέλος της ίδιας περιόδου. Έτσι, το γεννάω μπορεί να μεταφραστεί σωστά είτε «γεννημένος» (με την έννοια της σύλληψης) ή «γεννημένος» (με την έννοια της πραγματικής γέννας από τη μητέρα), ανάλογα με το αν το υποκείμενο είναι ο πατέρας, που γεννά ή η μητέρα που κάνει την πραγματική γέννηση.

Επιστρέφοντας στο μάθημά μας, εν όψει της απουσίας πολιτικής επιρροής του Ιησού, και γενικά με οπαδούς μόνο από τον απλό λαό, ο Νικόδημος, όπως ήταν λογικό, μπερδεύοταν ότι ο Κύριος θα έκανε τόσο τολμηρούς ισχυρισμούς σχετικά με τη «βασιλεία του Θεού». Ως εκ τούτου, ο Ιησούς τόνισε το γεγονός ότι ένας άνθρωπος

πρέπει να γεννηθεί από επάνω για να «δει», με την έννοια της κατανόησης, τη βασιλεία στο εμβρυϊκό της στάδιο κατά την παρούσα Εποχή του Ευαγγελίου. Για παράδειγμα, αργότερα, ο Απόστολος Παύλος είπε ότι ο Θεός «μας ελευθέρωσε από τη δύναμη του σκότους και μας μετέφρασε στη βασιλεία του αγαπητού του Υιού». (Κολ. 1:13) Εδώ ο απόστολος προτείνει ο λαός του Θεού, όταν γεννηθεί από επάνω, να εισέλθει σε έναν νέο, πνευματικά εστιασμένο τρόπο ζωής, με νέες ελπίδες, στόχους, φιλοδοξίες, ενδιαφέροντα. «Τα παλιά πέρασαν» και «δέστε, τα πάντα έγιναν καινούργια». —Β' Κορ. 5:17

Ο απόστολος λέει: «Η βασιλεία τού Θεού δεν είναι φαγητό και ποτό, αλλά δικαιοσύνη και ειρήνη και χαρά εν Πνεύματι Αγίω.» (Ρωμ. 14:17) Οι Χριστιανοί, υποψήφια μέλη της ουράνιας βασιλείας, δεν περιορίζονται στη χρήση τροφής, όπως ήταν οι Ιουδαίοι βάσει της Διαθήκης του Νόμου, ούτε είναι υποχρεωμένοι να τηρούν μια ημέρα στις επτά ως ημέρα φυσικής ανάπαυσης, αν και, όταν είναι δυνατόν, είναι σοφό και σκόπιμο να το κάνουν. Ωστόσο, ως υποψήφια μέλη της βασιλείας, οι ελευθερίες, τα προνόμια και οι ευλογίες μας είναι πολύ μεγαλύτερα από την ελευθερία να τρώμε ό,τι μας αρέσει ή την ελευθερία να ασχολούμαστε, όταν χρειάζεται, με τη δουλειά την πρώτη ή την έβδομη ημέρα της εβδομάδας. Αντίθετα, όπως δηλώνει ο Παύλος, μερικές από τις κύριες ευλογίες που απολαμβάνουμε είναι «δικαιοσύνη και ειρήνη και χαρά στο Άγιο Πνεύμα».

Παρά τις προσπάθειες αιώνων, και με μόνη εξαίρεση τον Ιησού, δεν επιτεύχθηκε πλήρης δικαιοσύνη από κανέναν Εβραίο ως αποτέλεσμα της τήρησης του Νόμου. Η ειρήνη με τον Θεό δεν ήταν στην κατοχή κανενός στο φυσικό Ισραήλ. Ο Νόμος καταδίκαιζε μόνο και έλεγε στον τυπικό λαό του Θεού ότι δεν ανταποκρίνονταν στις θεϊκές απαιτήσεις, και επομένως ήταν υπό δικαστική καταδίκη.

(Ρωμ. 3:20· 7:7-11) Ομοίως, ούτε οι πνευματικές ευλογίες, που προέκυψαν από τη λειτουργία του Αγίου Πνεύματος, ήταν το μερίδιο οποιουσδήποτε μέχρι την Πεντηκοστή μετά την ανάσταση του Κυρίου μας. Βλέπουμε πόσο αληθές είναι ότι ένα άτομο πρέπει να «γεννηθεί άνωθεν» προτού μπορέσει να κατανοήσει ή να εξοικειωθεί στενά με τη βασιλεία του Θεού και τις ευλογίες που πρέπει να απολαμβάνουν όσοι έχουν κληθεί για αυτήν την ελπίδα στον παρόντα καιρό.

Ο ΦΥΣΙΚΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

Ο Νικόδημος έκανε ερωτήσεις απαντώντας στον Ιησού: «Πώς μπορεί να γεννηθεί ένας άνθρωπος όταν είναι γέρος; Μπορεί να μπει για δεύτερη φορά στην κοιλιά της μητέρας του και να γεννηθεί;». (Ιωάννης 3:4) Εδώ βλέπουμε τη λειτουργία του φυσικού νου, με την ικανότητά του να συλλογίζεται μόνο στο επίπεδο των γήινων πραγμάτων. Στην απάντησή του, ο Ιησούς είπε μια περαιτέρω ζωτική αλήθεια που μπορεί να εκτιμηθεί πλήρως μόνο από εκείνους που γεννήθηκαν από το πνεύμα. «Σε διαβεβαιώνω απόλυτα, αν κάποιος δεν γεννηθεί από νερό και Πνεύμα, δεν μπορεί να μπει μέσα στη βασιλεία τού Θεού.» (εδ. 5) Για να «δούμε», ή να κατανοήσουμε αυτήν την βασιλεία, χρειάζεται κανείς να «γεννηθεί από επάνω», αλλά για να «εισέλθει» στην ουράνια βασιλεία στην οποία έχει κληθεί η εκκλησία, είναι απαραίτητο όχι μόνο να γεννηθεί, αλλά και να «γεννηθεί» από το Πνεύμα. Όπως λέει ο Παύλος σε ένα άλλο μέρος, «Σάρκα και αίμα δεν μπορούν να κληρονομήσουν τη βασιλεία του Θεού». (Α' Κορ. 15:50) Πρέπει να λάβουμε ένα νέο πνευματικό σώμα για να μπορέσουμε να εισέλθουμε στη βασιλεία του Πατέρα.

Η γέννηση του Χριστιανού, μας λέει ο Ιησούς,

πραγματοποιείται μέσω δύο πραγμάτων: του «ύδατος» και του «Πνεύματος». Πρώτα είναι η καθαριστική, αγιαστική δύναμη του νερού της αλήθειας· ζώντας με «κάθε λόγο που βγαίνει από το στόμα του Θεού»· και οικοδομούμενος από «το λόγο της χάρις του». (Εφεσ. 5:25,26· Ματθ. 4:4· Πράξεις 20:32) Δεύτερον είναι η λειτουργία του Αγίου Πνεύματος, που ζωογονεί τα θνητά μας σώματα στο έργο της θυσίας της σάρκας, «ανανεώνοντας» και μεταμορφώνοντας τον νου μας ώστε να γίνεται όλο και περισσότερο σαν «τον νου του Χριστού».. (Ρωμ. 8:11-13· 12:1,2· Α' Κορ. 2:16) Με αυτόν τον τρόπον είμαστε έτοιμοι να «γεννηθούμε» ως πνευματικά όντα στην ανάσταση. «Εκείνο που έχει γεννηθεί από τη σάρκα είναι σάρκα· και εκείνο που έχει γεννηθεί από το Πνεύμα, είναι πνεύμα. Μη θαυμάσεις ότι σου είπα: Πρέπει να γεννηθείτε από επάνω.» —Ιωάννης 3:6,7

Ο Κύριός μας εδώ μας λέει ότι υπάρχουν περισσότερα από ένα είδη γέννησης. Ωστόσο, όπως δείχνει η ιστορία, ο Νικόδημος συνέχισε να θαυμάζει και να αναρωτιέται για το νόημα των λόγων του Ιησού. Πόσο συχνά είναι αυτή η εμπειρία του λαού του Κυρίου από τότε, καθώς έρχονται σε επαφή με καλοπροαίρετα άτομα των οποίων το μυαλό, ωστόσο, δεν είναι σε θέση να διακρίνει πνευματικές αλήθειες.

Στο εδάφιο Ιωάννης 3:8, ο Ιησούς προσπαθεί να δώσει στον Νικόδημο μια απλή απεικόνιση των δυνάμεων που κατέχει κάποιος που γεννήθηκε από το Πνεύμα. «Ο άνεμος πνέει όπου θέλει, και ακούς τη φωνή του, αλλά δεν ξέρεις από πού έρχεται, και πού πηγαίνει· έτσι είναι καθένας που γεννήθηκε από το Πνεύμα». Από αυτό καταλαβαίνουμε ότι, σύμφωνα με την περιορισμένη ανθρώπινη κατανόησή μας, τα πνευματικά όντα είναι σαν τον άνεμο, αόρατα αλλά ισχυρά και τα μέσα κίνησής τους

πολύ γρήγορα. Για να χρησιμοποιήσουν μια κοινή έκφραση, είναι σε θέση να «έρχονται και φεύγουν σαν τον άνεμο». Ακόμη και με αυτήν την εξήγηση, ο Νικόδημος, ακόμη σε μειονεκτική θέση με το φυσικό του μυαλό, απάντησε: «Πώς μπορούν να γίνουν αυτά;» — εδ. 9

ΕΓΙΝΕ Ο ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΜΑΘΗΤΗΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ;

Δεν υπάρχει οριστική αναφορά στη Βίβλο ότι ο Νικόδημος έγινε μαθητής του Ιησού. Ωστόσο, γνωρίζουμε ότι υπερασπίστηκε τον Ιησού ενώπιον του Σανχεντρίν. Οι Φαρισαίοι και οι αρχιερείς είχαν στείλει αξιωματικούς για να αιχμαλωτίσουν τον Ιησού. (Ιωάννης 7:32) Ωστόσο, όταν επέστρεψαν χωρίς τον Κύριο και τους ρώτησαν γιατί δεν τον είχαν φέρει, η απάντησή τους ήταν: «46 Ουδέποτε άνθρωπος μίλησε με τέτοιο τρόπο όπως αυτός ο άνθρωπος. 47 Τους αποκρίθηκαν, λοιπόν, οι Φαρισαίοι: Μήπως πλανηθήκατε κι εσείς; 48 Μήπως κάποιος από τους άρχοντες πίστεψε σ' αυτόν ή κάποιος από τους Φαρισαίους; 49 Ο όχλος αυτός, όμως, που δεν γνωρίζει τον νόμο, είναι επικατάρατοι. 50 Ο Νικόδημος λέει σ' αυτούς, (εκείνος που είχε έρθει σ' αυτόν μέσα στη νύχτα, και ήταν ένας απ' αυτούς): 51 Μήπως ο νόμος μας κρίνει τον άνθρωπο, αν πρώτα δεν ακούσει απ' αυτόν, και μάθει τι κάνει; 52 Του αποκρίθηκαν και του είπαν: Μήπως κι εσύ είσαι από τη Γαλιλαία; Ερεύνησε και δεξ ό,τι, προφήτης από τη Γαλιλαία δεν έχει σηκωθεί.» (εδ. 45-52) Αυτό που δεν γνώριζαν οι Φαρισαίοι ήταν ότι ο Ιησούς είχε γεννηθεί στη Βηθλεέμ της Ιουδαίας, όχι στη Γαλιλαία.

Όταν σταυρώθηκε ο Ιησούς, ο Ιωσήφ από την Αριμαθαία, που ήταν μαθητής του Κυρίου, ζήτησε να πάρει το σώμα του για ενταφιασμό. Ο Πιλάτος δέχθηκε το αίτημα και μαζί με τον Νικόδημο, ο οποίος έφερε ταριχευτικά μπαχαρικά, τοποθέτησαν το σώμα του Ιησού σε έναν τάφο που ανήκε στον Ιωσήφ. (Ιωάννης 19:38-42)

Αυτά τα γεγονότα υποδηλώνουν ότι ο Νικόδημος είχε μεγάλο ενδιαφέρον για τον Ιησού και τις διδασκαλίες του. Ορισμένα παραδοσιακά γραπτά υπονοούν ότι μετά την ανάσταση του Ιησού, ο Νικόδημος έγινε μαθητής του Χριστού και έλαβε το βάπτισμα από τον Πέτρο και τον Ιωάννη. Ορισμένα γραπτά υποδηλώνουν περαιτέρω ότι οι Εβραίοι, σε εκδίκηση για τη μεταστροφή του, στέρησαν από τον Νικόδημο το αξίωμά του, τον έδιωξαν από την Ιερουσαλήμ και ότι μετά το θάνατό του τον έθαψαν κοντά στους τάφους του Γαμαλιήλ και του Στεφάνου. Ωστόσο, δεν γνωρίζουμε, εάν οποιοσδήποτε από αυτούς τους ισχυρισμούς είναι αληθινός, γιατί η Αγία Γραφή σιωπά για το θέμα.

Η ΠΙΣΤΗ ΜΑΣ ΜΑΣ ΕΠΙΤΡΕΠΕΙ ΝΑ ΒΛΕΠΟΥΜΕ

Καθώς αναθεωρούμε στο μυαλό μας αυτήν την ενδιαφέρουσα συνάντηση μεταξύ του Ιησού και του Νικόδημου, πόσο ευγνώμονες πρέπει να είμαστε που, ως αποτέλεσμα της πίστης μας στον Λυτρωτή και της αφιέρωσής μας στον Θεό μέσω αυτού, μπορέσαμε να παραμερίσουμε τον φυσικό νου. Με το να «γεννηθούμε άνωθεν», «βλέπουμε τη βασιλεία του Θεού» και εκτιμούμε τα πνευματικά πράγματα που σχετίζονται με αυτήν. Επιπλέον, κατανοούμε τις προϋποθέσεις για την ένταξη στη βασιλεία του Θεού, και το έργο που σχετίζεται με αυτήν, τόσο τώρα όσο και στο μέλλον. Ωστόσο, για να εισέλθουμε πραγματικά σε αυτήν την βασιλεία, πρέπει να «γεννηθούμε από το Πνεύμα». Επομένως, ας αγωνίζεται καθημερινά ο καθένας μας για να εκπληρώσει τον όρκο της αφιέρωσής του στον Θεό, ώστε όντας «πλούσιος στην πίστη», να είναι «κληρονόμος της βασιλείας που υποσχέθηκε σε αυτούς που τον αγαπούν». —Ιακώβου 2:5

* * *